

מהדורת גרינשפאן

חוברת

דף השבוע

מסכת נזיר חוברת

ג

דף י'

DAF A WEEK

דף השבוע

Master the Blatt. Savor the Geshmak.

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה - BY MR. & MRS. DUVY GROSS

מסכת נזיר Important points for:

- The main פירוש on מסכת נזיר is פירוש הרא"ש, not רש"י. The פירוש תוספות is also an important פירוש.
- In the דף השבוע חוברת, we have highlighted the parts of תוספות that are more complex, not just a פירוש. The לומד should therefore focus primarily on the parts of תוספות which are not highlighted.

וכמנחת סוטה מקדוש ומייחין לה מן השעורים ואי לה לא מייחין כלל: קמ"ל. דאפי' יצא מן החיטין ועלוס לא מליץ למידק מחגי' דכי אמר מן העדשים לא מייחין ולא כלום: **מרתני'** (א) אמרה פרה. בגמרא מתרלין כגון שהיתה פרה רצויה לפניו ואמר כמדומה לי כשצורה

פרה ב) שאילה עומדת נטול ע"י אדם
הריני נזיר ממנה מבשרה אם
(א) נזיר ממנה מחשבתה ששהה עומדת
מאילה אלא אני אלק ואעמידנה ד' ב"ש
לשיטתן דלמרי כי אמר מן הגרורות
היו נזיר הבא נמי כי אמר הריני נזיר
היו נזיר וכי אמר מבשרה לאיפסות
קאמי וכן שאלה נזירי וצ"ס אמרי
(ה) אי אמר מבשרה בגרורות דמי ולא
היו נזיר ולגבי דלת בעון שהיה דלת
נעול לפניו ואמר דממותה אני שסבור
הדלת הוא שאין נפתח ע"י אדם הריני
נזיר מנסקרו אם תתקיים מחשבתו
שיפתח מאזלי ונפתח מאזלי וצ"ס הלא
לשיטתן דלמרי אמר הריני נזיר היו נזיר
לזין נזיר מואלי דכריו וכלעל כח אמר
מנסקרו לאיפסותו ואמר דלמי אלא שאלה

הגהות

מור"ר רנשבורן
[א] רש"י ד"ה ואמר
הרי עלי קרבן וברא
לא זמירותה ועמדה
אלוהי בשרי
תורפה לאברהם
ובו"ל ד"ה: [ב] תוס'
הרי פרה זו וכו' הרי
מקדתי עלי עמדת
מזבח לרבוהה היא
ז' נחמק ל"מ: [ג] בא"ד
אע"פ דלא חזירי ב"ר
גזירותי על כלן כדל'
וזה"ל מ"ה ע"ה וסלו:
[ד] הרי מקין מלת י'
ולקמן בדיח' מי קמני
ויעצור ב' בדיח' ואמר
אשרי עלי:
[ה] הרי עלי קרבן
הרי אברה ור' אלע
עמד אלה ועמדה ה'
עמדת מן ח"ד עמדת
נחמק ור"ל אל ח'
אעמידה כדמקון לקמן
כ"ל ח"ל:

תורה אור

רש"י אן הולך תמים
ופעל צדק ודבר אמת
כלבבו:
(ספדס טו, ג)
בן וישמעל עשו את יעקב
על התקדשה אשר ברבו
אביו ויאמר עשו כלבו
יעקב וימי אבך אבי
ואתרתה את אבך אחי:
(בראשית טו, ח)
תוס' ג וי' המל רוח
הולך אל המן ויהי סער
גדול בימ האנחה חשבה
להשבר:

(יחנה א, ד)

פרה זו. גזון שהיתה פרה רצויה לפניו משמע ליה דהיתה רצויה מדקתני אם עומדת אני לטויה דרמי בר חמא יא לפרש ל'לישא דמתני' הכי אמר פ' אמר אדם הרואה הפרה הרצויה (הא) ממדקתני הריני עומדת מכלל דרצויה היא) ב' אמר אמרה פרה זו (פ')

או כמנחת סוטה תקדוש אי לא לא קמ"ל
דמיית מן ההישים: **במתני'** אמר אמרה
פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני ואמר
הדלת הזה הריני נזירה אם נפתח אני בש"א
נזיר ובה"א אינו נזיר אמר רבי יהודה אף
כשאמרו ב"ש לא ⁽⁶⁾ אומרים אלא באומר
הרי פרה זו עלי קרבן אם עומדת היא:
גמ' פרה מי קא מישתעיא אמר רמי בר
חמא הכא במאי עסקין כגון שהיתה פרה
רבוצה לפניו ואמר כסבורה פרה זו אינה
עומדת הריני נזיר מבשרה אם עמדה מאליה
ועמדה מאליה והלכו ב"ש לשיטתן וב"ה
לשיטתן בית שמאי דאמרי⁽⁶⁾ מן הגרונרות
ושמן הדכילה הוי נזיר חאמי נמי כי אמר
מבשרה הוי נזיר וב"ה אומרים לא הוי נזיר

ורמי' בר חמא מוסיף על לשון המשנה
המשנה עומדת מאליה כי מאליה אינו מלשון
המשנה אי צריך לדחוק ולפרש שמוסב
על האדם המקבל הנזירות וה"ק אם
עומדת מאליה אי נזיר מבשרה ואפי"ג
לדכר אחרה הריני נזירה כל מלה
הוא על האדם המקבל הנזירות
ואפי"ג נזיר נזירה נזירה נזירה

ומתני' שנשמע שהפרה עולמה אחרת
הדריי' נזירה ולכן עומדת אני היה נטל
בנפוז בלשון ולכן נשנית במנשה לשון
היה אצל בלשון דרמי' בר חמא ו'
היה צריך לשנות אני שכתב אחרת
הדריי' נזירה ויתור לשון אצל
המנשה נזירה כאלו הפרה מדברת
אני הכי דמייני לשון דמנ' אפרה
א"י ים לפרש אדלנא. והר"ר יוסף
פירוש ירושלים פירש דה"פ דמנ' אמר
אמר אמר האדם כפרה פרה רבועה
ממזומה אמר דלמחר פה ו' הרני
נזירה אם עומדת שהיא מואנח לעמוד

ואיזה יכולה ובראון תדור
כי הריני נזיר מבשרה אס חת
מוסיף זה מילתא דאמר
שהאדם אומר בפירוש הריני
עניינא דאמרה פרה כבדי
האדם אומר כלום רק שהיה
רק שפתא מופרשת לאיפורא
לפניו רק צדעמו לקיים על
באילו אמר האדם בפירוש

אורחיהו לא ישיב דלמרי כהדי ודדו ואמטו להכי איכא למימר כי אמר
מבשרה כמ"ד⁽⁷⁾ מיין דמי: אבל גרוהות ודבילה, דלאו כהדי יין ניסח
אימא דלא מתייל לא שם קיטין קמ"ל: וכו' קתני אה עמודה מאלית. אה
עומדמ סלק קארנ כי שר מאלית יין⁽⁸⁾ וי' אחרים: אלא אמר רבא בבזן
שחיתה פרה רבוצה לפניו ואמר הרי עלי קרבן. כלומר שהיתה פרה
רצוה לפניו ואמר כקדושה פרה זו שקיה עומדמ⁽⁹⁾ מעבכתא אני
כאן שלא אעמוד לעולם ואפילו על ידי אדם: ואמר הרי עלי קרבן.
כלומר שהזיר עצמו ממנה אם לא יעמידנה⁽¹⁰⁾ ועמדה מאליתא:
כ"ט

דמאי פריך ואהמרי ז"ש חדא וימנא [הא] אינטעריך לאשמועינן אע"כ דלא הוהיר כלל נזירות א והכלו ז"ת שמאי לשיטתו דכי הוהיר דלא שייך בגבורות לגזירות ואפ"ה מור הכי גמי לא שייך בשר לגזירי **תתא**. גלומר דב' גבי מקומות בגזירות ובפסרי ונדלגו וזריכי דמפרש ואזיל דאי קאמרו בגזירות משום דמחלפי צענבסי דמרווייתו פירי יניאו ושאנא בדמטו היא למר ענבסי ועלה בפיו גזירותו ובשר וזממא ר' היא עיקר השמירה ויתבאר בלשון בני אדם וכו' וא"ל ויתבאר בצפון דמפרש [הא] בלשון (לומר) שיתבאר וי"ל דלאש"כ אלף אבז אורחיה קמ"ל דכוותהו שענדא ר"ל מאליה ד' לקמן מפרש שזה בכלל קושיא השם"ל דפריך אשמוי"א דרמי ד תתא : **ב' קתני מואליה**. אם עומדת קתני דודאי אי הוה מאליה במתני' מפורש הייתי מודה לדברך אך מדלא קאמר מאליה ש"מ דליכא לפרושי דבידך דאי דרמי לימני הריני מור מעברה ולא לימני נזירות הנעמדה [ולכן הקשה] ע שמושי' עו הלאשן המענה מאליה [אבל] לא קשיא מאי דמוסיף רמי ד תתא ועומדה מאליה שזה הלאש אין צריך להעמיד אלשון המענה אלא עיקר הדבר צמח שמהלך נדרו צריך לשטת התנא ומה שעומדה הפסח אומר כן א"ל לפסח אלף בעט לא אומר ארץ נעשה ההפסח אומר כן דודאי משלה נדרו עומדה הפסח מאליה דלא הוי מור אם לא קשיא מאליה וכלי הוצרך לשטת ועומדה וליכא לפרש בין מאליה בין מאחרים שאין דרך בני אדם לתלות בדבר שיעשה שאם דמנו להיות מור למה חלה בשום דבר וא"ל ומאי קשיא לי מי קתני מאליה ובה מנה משניות דמשנין חסריי ומתקראו הכי קתני וי"ל דה"מ היכא דלמנח דמנחה בסמיתא או כי נח להסיע ע"כ לשון המענה אלב לפי' דרמי ד תתא לא מוכח כלום דבמשנת חסריי מאליה כיון דלמני חולה מחתוקת המנאים כלל בעמידתו חלה אלף כל המחמתק נעדר מן הכשר ואי חיליל עמדי נזירות כלל מילי אי לא לבן חסריי מי קתני מאליה דלמן ע"כ להסיע ע"כ לשון המענה כיון דלא מוכח מפורש דתתא דמנאי דחסר כלום : **הר"י עלי בקרבן**. פי' הפסח ור"ל א' אם עומדה אם לא עומדה כדמסיק לקמן אלף דלא שנקיה לסיומי למילתיה ע"כ דפריך ליה : **ג' ש"ס סבאי תורתיא דהורא גברא משום** [ואוקמה] דרביה דא. ואם לא עומד ר"ל אם לא אעמידה (והכל) [ואם] לא אוקמה ויסייג להביא קרבן וצ"ה [אבדרי] אם לא עומד כלל משום דרביה וזה קמחה וזה מייז להביא קרבן וזה"ל וזה בלשנא דממני' קתני הריני מור ואיני משמע קרבן וי"ל דה"ק הריני מנזיא קרבן נזירות אם לא עומדה ואש"כ קרעטנו קרבן או אינם חלים במנחה גסה [ה"מ] מוציאי של מור אלב אי רגילוס להביא נדרים ונדבות עס קרעטנו נזירות ואותם חלים אף מנזק רב ואין הכל לפי נדרו ונדבותו :

[illegible]

פי' הרא"ש

[illegible][illegible]

**קושיות פשוטות,
מתורת בריסק.
חילי דאגדה,
סיכום, עומק הדף**

הרב משה דרייפוס שליט"א
והרב פנחס ענגלאנדער שליט"א

For questions and comments, please contact
Rabbi Dreyfuss (848-224-5831)

דף י סוכות

קושיות פשוטות

גמ', והלכו ב"ש לשיטתן

קושיא:

בחי רעק"א (ד"ה והלכו) הקשה, שלכא' לא שייך כאן שיטת ב"ש. דב"ש סובר שכיון שאמר 'הריני נזיר' הו"ל נזיר, ולא נתבטל הנזירות משום שהוסיף 'מן הגרורות'. אבל כאן אמר 'הריני נזירה', שפירושו 'הריני נזיר ממנה' [מן הפרה] כמו שפירשו התוס' (ד"ה פרה), וליכא קבלת נזירות כלל.

תירוץ:

בשיטתמ"ק בשם הר"ר עזריאל דחה פירוש התוס' מחמת קושיא זו, ופירש, שאמר להדיא 'הריני נזיר מבשרה', ולכן שייך שפיר שיטת ב"ש.

גמ', הריני נזיר מיין אם לא עמדה ועמדה מאיליה

קושיא:

הקשה המשנה למלך (הל' נזירות פ"ב ה"ח), למה נחשב זה קיום התנאי, הרי אין הכרח מזה שאין לו כח להעמידה בעצמו, ונמצא שנשאר הדבר בספק, האם יוכל להעמידה בעצמו או לא, והרי ספק נזירות להקל.

תירוץ:

תירץ המשנה למלך, דב"ה סברי כשיטת ר' שמעון דסובר ספק נזירות להחמיר, עיי"ש שהביא מקור לזה. [ועיי"ש במשל"מ שכתב עוד יישוב לקושיא זו].

גמ', תורפיה דהאי גברא משום אוקמה בידיה הוא

קושיא:

הקשה הרשב"א (שו"ת המיוחס לרמב"ן סי' קפג), למה חלה הנזירות כלל, הרי אדם זה חשב בלבו שבדאי יכול להעמיד הפרה, ולא יהא נזיר, [כמ"ש התוס' (ד"ה ב"ש)], וא"כ אסמכתא היא, והרי קיי"ל דאסמכתא לא קניא.

תירוץ:

הרשב"א (שם) הוכיח מכאן כלל גדול, דגבי נדרים ונזירות לא אמרינן אסמכתא לא קניא.

מתורת בריסק

מחלוקת ב"ש וב"ה

בשיעורי הגרמ"ד (ד"ה ב"ש) העיר, שהרמב"ם לא הביא דין המשנה כלל, וצ"ב למה השמיט דקיי"ל בזה כשיטת ב"ה ולא כב"ש.

וכתב ר' דוד, שלכא' יש ליישב, שלפי מסקנת הגמ' (י:) פלוגתת ב"ה וב"ש היא רק אליבא דשיטת ב"ש דסברי דלשון 'הריני נזיר מבשר' מהני, וא"כ לפי מה דקיי"ל כב"ה דלשון כזה לא מהני, אין שום נפק"מ לדינא במה דפליגי ב"ש וב"ה במתני' לענין תנאי של 'אם עמדה'.

אך הקשה ר' דוד, שלכא' יש נפק"מ במחלוקת ב"ה וב"ש במתני', לגבי מי שאמר לשון גמור של נזירות עם תנאי כזה, כגון שאמר 'הריני נזיר אם לא עמדה', ועמדה מאיליה, שצויר זה תלוי במחלוקת ב"ה וב"ש במתני'.

מילי דאגדה

נזירות מן הבשר

לכאורה תמוה, מה הוא הקשר בין נזירות לבשר, שלא מצינו שום מצוה לנזיר לפרוש מן הבשר.

יש לבאר הענין עפ"י יסודו של הגר"מ פיינשטיין בדרש משה (במדבר ו, ב), שמה שאמר חז"ל שהרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, אין זה משום שישן הוא דבר המשכר, שהרי נזיר מותר בהרבה דברים המשכרים, כגון יין שרף וכדומה, ומאיך גיסא נזיר אסור בהרבה דברים שאינם משכרים, כגון ענבים וכדומה. אלא טעם האיסור הוא, כדי להוסיף קדושה על הנזיר, ויקיים את הענין של 'קדש עצמך במותר לך'.

מעתה מובן הקשר בין נזירות לבשר, שגם בבשר שייך ענין 'קדש עצמך במותר לך', אלא שלדינא התורה אסרה את הנזיר רק ביין ולא בבשר.

סיכום על הדף

(על פי התוספות)

משנה

- האומר 'אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני', ב"ש אומר נזיר וב"ה אומר אינו נזיר.
- ר' יהודה אומר דגם ב"ש מודו דלא הוי נזיר, אלא דסברי דנחשב כאילו אמר 'פרה זו עלי קרבן'.

גמרא

רמי בר חמא

- רמב"ח פירש ציור המשנה, שהאדם אומר שכמדומה פרה זו אומרת בלבה 'הריני נזירה אם עומדת אני', ונחשב כאילו האדם אומר 'הריני נזיר מבשרה אם תעמוד מאיליה'.
- ונחלקו ב"ש וב"ה בדין הריני נזיר מבשר, לב"ש הוי נזיר, ולב"ה לא הוי נזיר.
- ואזלי לשיטתם לעיל (ט). גבי הריני נזיר מגרורות, דלב"ש הוי נזיר ולב"ה לא הוי נזיר.
- לר' יהודה אף ב"ש מודו דלא הוי נזיר, אלא נחשב כאילו אמר 'פרה זו עלי קרבן'.

צד א' של רבא

- רבא חולק על פירושו של רמב"ח, משום דלא קתני במשנה התנאי של 'אם עומדת מאיליה'.
- לכן פירש רבא בצד א', שנחשב כאילו אמר 'פרה זו עלי קרבן אם לא עמדה'. ונחלקו ב"ש וב"ה אם עמדה הפרה מאיליה.
- לב"ש חייב קרבן, שנתקיים התנאי, דכוונתו לומר אם לא עמדה על ידו, והרי עמדה מאיליה ולא על ידו.
- לב"ה לא חייב קרבן, שלא נתקיים התנאי, דכוונתו לומר אם לא עמדה הפרה כלל, והרי עמדה.

צד ב' של רבא

- הגמ' דחתה פירוש זה, דגבי דלת א"א לפרש כן.

צד ג' של רבא

- לכן פירש רבא בצד ב', שנחשב כאילו אמר 'הריני נזיר מיין אם לא עמדה'. ונחלקו ב"ש וב"ה אם עמדה הפרה מאיליה.
 - לב"ש הוי נזיר, שנתקיים התנאי, שכוונתו לומר אם הוא יעמיד בעצמו את הפרה, והרי הוא לא העמידה.
 - לב"ה לא הוי נזיר, שלא נתקיים התנאי, שכוונתו לומר אם לא תעמוד הפרה כלל, והרי עמדה.
- הגמ' דחתה גם פירוש זה, דא"כ היאך אמר ר' יהודה דלב"ש נחשב כאילו אמר 'פרה זו עלי קרבן'.
 - לכן פירש רבא בצד ג', שנחשב כאילו אמר 'הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה'. ונחלקו ב"ש וב"ה אם עמדה מאיליה.
 - לב"ש הוי נזיר, שנתקיים התנאי, דכוונתו לומר אם לא עמדה על ידו, והרי עמדה מאיליה ולא על ידו.
 - לב"ה לא הוי נזיר, שלא נתקיים התנאי, דכוונתו לומר אם לא עמדה הפרה כלל, והרי עמדה.

הריני נזיר מבשר

- בין לרמב"ח ובין לרבא, נחלקו ב"ש וב"ה בדין האומר 'הריני נזיר מבשר', דלב"ש הוי נזיר ולב"ה לא הוי נזיר, וכמו שנחלקו לגבי 'הריני נזיר מגרורות'.
- נמצא שנחלקו ב"ש וב"ה בג' ציורים: א. גרורות. ב. בשר. ג. דלת. ומבאר הגמ' שאנו צריכים כל הציורים הללו.
- שאם קתני רק גרורות, הו"א דוקא בזה סברי ב"ש דהוי נזיר, דגרורות מחלפי בענבים, ששניהם פירות.
- ואם קתני רק בשר, הו"א דוקא בזה סברי ב"ש דהוי נזיר, דבשר מחלפי בענבים, ששניהם עיקר הסעודה.
- ואם קתני רק דלת, הו"א דוקא בזה סברי ב"ה דלא הוי נזיר, דלא מחלפי כלל בענבים.

עומק הדף

תוכן הענינים

- א. ג' מהלכים בתוס' בביאור שיטת רמי בר חמא
- ב. 'משום דמיחלפן בענבים', קושיית רעק"א
- ג. גדר קרבנות נדבה הבאים עם קרבנות נזירות
- ד. קושיית הקרן אורה, סתירה בדברי ב"ש

(א) ג' מהלכים בתוס' בביאור שיטת רמי בר חמא

- א. **משנה**
מובא במשנה דין האומר 'אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני', שנחלקו בזה ב"ש וב"ה, ב"ש סברי נזיר וב"ה סברי אינו נזיר. והגמ' מביאה מרמי בר חמא לבאר כוונת המשנה, שהאדם מקבל נזירות מבשר הפרה, וזה דומה לקבלת נזירות מגרוגרות, וב"ש וב"ה אזלי לשיטתם במשנה לעיל (ט). גבי הריני נזיר מן הגרוגרות, דלב"ש הוי נזיר ולב"ה לא הוי נזיר. והתוס' (ד"ה פרה) הביאו ג' מהלכים לבאר דברי רמב"ח, כמו שיתבאר.
- ב. **מהלך א'**
מהלך א' הוא, שכוונת האדם לומר שהוא נזיר מבשר הפרה אם תעמוד הפרה מאיליה, [שהפרה רבוצה בחוזק, וניכר שהפרה חושבת שאינה יכולה לעמוד מאיליה], ולבסוף עמדה הפרה מאיליה, ונמצא שנעשה 'נזיר מבשרה', ונחלקו בזה ב"ש וב"ה אם מועיל או לא.
- ג. **מהלך ב', הר"ר יוסף איש ירושלים**
מהלך ב' הוא שיטת הר"ר יוסף איש ירושלים, שהאדם מספר את דברי הפרה, שנראה כאילו הפרה אומרת 'הריני נזירה אם אעמוד מעצמי', והאדם מוסיף ואומר להדיא, 'גם אני אהא נזיר מבשר הפרה אם תעמוד הפרה מאיליה'.

(ב) 'משום דמיחלפן בענבים', קושיית רעק"א

- א. **גמ'**
היה בדעתו לומר 'יין וטעה ועלה בפיו בשר'. [ועי' בקרן אורה שכתב, שרק בס"ד נקטה הגמ' דטעמא דב"ש הוא משום דמיחלפי, אבל למסקנת הגמ' אין זה טעמם של ב"ש כלל, אלא טעמם דאין אדם מוציא דבריו לבטלה ואין שאלה בנזירות, כמבואר בגמ' לעיל (ט)].
- ג. **קושיית רעק"א**
הקשה רעק"א (ט: ד"ה האמר), מהו הס"ד לומר דטעמם של ב"ש הוא משום דגרוגרות וענבים מיחלפי, או דבשר ויין מיחלפי, דהיאך מהני קבלה כזו כלל, דמאי שנא מהנתכוין לומר 'הרי זו תרומה' וטעה ואמר 'הרי זו מעשר' דלא מהני כלל כמבואר במסכת תרומות (פ"ג מ"ח), משום דבעינן פיו ולבו שוין.

ד. תירוצו של רעק"א

תירץ רעק"א, דהכא ליכא חסרון מצד פיו ולבו שוין, משום שכבר אמר 'הריני נזיר', ופיו ולבו שוין למילים אלו, אלא ששוב הוסיף ואמר 'מן

הגורגות', וב"ש סברי שכיון שהוספה זו היא טעות, דנתכוין לומר 'מן הענבים', לכן יש למחוק ההוספה, ונשאר רק מה שאמר 'הריני נזיר'.

ג) גדר קרבנות נדבה הבאים עם קרבנות נזירות

א. גמ'

הגמ' מביאה מרבא לפרש המשנה באופן אחר מרמי בר חמא, שאין כוונת הנזיר לחייב עצמו בנזירות, אלא להביא פרה זו לקרבן. ופירשו התוס', דהיינו בתנאי אם תעמוד או לא תעמוד, כסוגיית הגמ' בסמוך.

ב. קושיית התוס' והרא"ש

הקשו התוס' (ד"ה ב"ש) והרא"ש (ד"ה כגון), היאך אפשר לפרש שהמשנה מיירי בחיוב קרבן, הרי קתני להדיא במשנה 'הריני נזיר', ומפורש דמיירי בחיוב נזירות. ותירצו התוס', שכוונתו להתחייב בקרבנות נזירות, דהיינו הנדבות שרגילים הנזירים להביא יחד עם קרבנות נזירות. וכן פירש הרא"ש, והוסיף, שכן מצינו בתורה, דכתיב (במדבר ו, כא) 'מלבד אשר תשיג ידו כפי נדרו אשר ידר'.

ג. הערת ר' דוד

בשיעורי הגרמ"ד (עמ' עז) העיר, למה נקראו קרבנות הללו בשם 'קרבנות נזירות', הא לכאורה אין להם שייכות לנזירות כלל, אלא

שהנזירים רגילים להביא נדבות יחד עם קרבנות נזירות. ועוד העיר על הרא"ש, למה הוצרך להביא סמך לזה מקרא.

ד. גדר קרבנות נדבה של נזירים

תירץ ר' דוד, ש"ל שקרבנות נדבה שקיבל הנזיר בשעת קבלת נזירותו אינם נדבות בעלמא, אלא נכללים בקרבנות נזירות, וילפינן דין זה מדרשת הספרי המובא ברש"י על הפסוק 'מלבד אשר תשיג ידו', שיכול הנזיר להוסיף ולומר 'הריני נזיר ע"מ לגלח על ק' עולות', וי"ל דהיינו שכל ק' עולות הללו נכללים בדין קרבנות נזירות.

ה. נפקא מינה

יסוד זה מבואר גם ברמב"ן על התורה (שם), שקרבנות נדבה שקיבל אותן הנזיר בשעת קבלת נזירותו נכללים בדין קרבנות נזירות. וכתב הרמב"ן, דנפק"מ בזה, שכל זמן שלא הביא כל נדבות הללו עדיין לא הותר ביין ושאר איסורי נזירות, משום שהם נכללים בדין קרבנות נזירות המעכבים היתר יין וכדומה. [אולם עי' בחי' מרן ר"ז הלוי (הל' נזירות פ"ח) שכתב שהרמב"ם חולק על שיטת הרמב"ן בזה].

ד) קושיית הקרן אורה, סתירה בדברי בית שמאי

א. גמ'

למסקנת הגמ', רבא פירש המשנה, שכוונת האדם היא לומר 'הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה' ועמדה הפרה מאילה, ונחלקו ב"ש וב"ה בב' נקודות: א. אם נזירות 'מבשר' מהני או לא. ב. אם התנאי של 'אם לא עמדה' נתקיים אם הפרה עמדה מאילה.

ב. שיטת בית שמאי

העירו הקרן אורה (ד"ה גמ') ור' מאיר שמחה (ד"ה ודע), שלכאורה מבואר מכאן, שגם ב"ש מודה שנזירות על תנאי מהני רק אם נתקיים התנאי, אבל אם לא נתקיים התנאי אינו נזיר.

ג. קושיית הקרן אורה

הקשו האחרונים הנ"ל, שלכאורה יש סתירה בין סוגיין לסוגיית הגמ' לקמן (לב): גבי האומר 'הריני נזיר שזה פלוני', דב"ש סברי דהוי נזיר אף אם נתברר שאין זה פלוני, ולכאורה מבואר מזה, דשיטת ב"ש היא שנזירות על תנאי מהני אף אם לא נתקיים התנאי.

ד. דברי התוס'

תירצו האחרונים הנ"ל, על פי מה שפירשו התוס' בסוגיין (ד"ה אימא), דאיירי באדם שאינו רוצה להיות נזיר, אלא שקיבל על עצמו להיות נזיר אם אין דבריו נכונים, כדי לחזק את דבריו.

ה. עפ"י מיושב

על פי זה תירצו האחרונים, שיש לחלק בין סוגיין לבין סוגיא דלקמן, דלקמן מיירי באדם שרוצה להיות נזיר, אלא שתולה נזירותו בקיום דבריו, וכמו שפירשו התוס' שם (ד"ה ששה), ובכה"ג סברי ב"ש שאף אם לא נתקיים התנאי מהני הנזירות, משא"כ בסוגיין דאינו רוצה להיות נזיר, מודה ב"ש דלא מהני נזירותו אם לא נתקיים התנאי. [אולם כתבו האחרונים, שזה ניחא רק לפי פירושם של התוס', אבל לפי פירושם של הרמב"ם בסוגיא דלקמן, א"א לתרץ כן, עיי"ש].

הלכות הדף

נידונים חשובים בהלכה

הרב אשר יעקב מילמן שליט"א

For questions and comments about this
section, please email Rabbi Millman
(ashermillman@gmail.com)

דף י

בענין בשר ויין

וכן הסכים הברכי יוסף (סי' תקכט ס"ק ד). והוא חידוש שלא כו"ע מודים בו.

כמו כן בעניני אנינות ואבילות מצינו דינים הנוגעים דווקא לבשר ויין. עי' בשו"ע (יו"ד סי' שמא סעי' א) שנקט שאין לאונן לאכול בשר ולשתות יין בתוך אנינותו, ורק "בשבת ויום טוב אוכל בשר ושותה יין", והרמ"א הוסיף "אם ירצה". ועי' בפתחי תשובה (שם ס"ק יג) שמה שנקט הרמ"א שהוא רשות שייך רק בשבת, שאין חובה לאכול בה בשר ויין, אבל ביום טוב חייב לאכול ואינו רשאי להחמיר על עצמו.

אכן כל זה לגבי זמן אנינות, אבל לגבי זמן אבילות כתב השו"ע (יו"ד סי' שעח סעי' ח) "כיון שנקבר המת מותר לאכול בשר ולשתות יין מעט בתוך הסעודה כדי לשרות אכילה שבמעיו, אבל לא לרוות". [אגב אורחא יש מעוררים, שכיון שמותר לאבל לאכול בשר ולשתות יין בעיקר דין אבילות, א"כ למה נאסרה אכילת בשר ויין בתוך תשעת הימים, שאינם אלא מנהגי אבילות בעלמא, וכיצד יהא דין זה חמור יותר מעיקר האבילות, ויש לתרץ].

ובאמת מצינו עוד קשר מיוחד בין בשר ויין, אלא שאין עניינו מצד השמחה שבהם, אלא מצד היותם ביטוי לרדיפת התאוה. והוא בפרשת בן סורר ומורה. עי' ברמב"ם (הל' ממרים פ"ז ה"ב) שלא נעשה בן סורר ומורה עד שיגנוב ויקנה בשר ויין ויאכלם וישתם באופן של זלילה וסביאה, וז"ל הרמב"ם "אכילה זו שהוא חייב עליה כו', אינו חייב סקילה עד שיגנוב משל אביו ויקנה בשר בזול ויין בזול ויאכל וישתה חוץ מרשות אביו בחבורה שכולן ריקנין ופחותין, ויאכל הבשר חי ואינו מבושל כדרך שהגנבים אוכלים, וישתה היין מזוג כדרך שהגרגרים שותין". ולכאורה מוכח מזה צד נוסף בענינים של בשר ויין, שהם משמשים כסימן מובהק לתענוג גופני ולרדיפת התאוה, ולכן דווקא בהם נבחנת אכילתו של בן סורר ומורה.

שיטת בית שמאי היא, שאם אמר הריני נזיר מן הגרורות ומן הצימוקים או הריני נזיר מבשרה של פרה, הרי זה נזיר. והגמ' מבארת שיש חידוש דין בכל אחד מן האופנים. דגרורות מיחלפין בענבים, ולכן יש מקום לומר שדעתו היתה לנזירות מין. אכן בשר אינו מתחלף בענבים. ומאידך, בבשר יש סברא מיוחדת, משום דבשרא וחמרא מצויין יחד, וכדברי הרא"ש ז"ל "זוללי בשר וסובאי יין, ועבדי אינשי דטעו ומחלפו להו", משא"כ גרורות שאינם מצויין יחד באופן זה. ולכן קמ"ל דלשיטת בית שמאי, בכל האופנים הוי נזיר.

ויש לעיין בכמה דינים שמצינו בהם קשר מיוחד בין בשר ויין. הדין הידוע ביותר הוא לענין מצות שמחת יום טוב, שנאמר בה "ושמחת בחגך". הרמב"ם (הל' יום טוב פ"ו ה"ח) פסק שמצות שמחת יום טוב מתקיימת באכילת בשר ושתיית יין. אכן בשו"ע (או"ח סי' תקכט סעי' א) הזכיר חיוב שתיית יין ביום טוב ולא הזכיר אכילת בשר, ובבית יוסף ביאר שהוא משום שבזמן שאין בית המקדש קיים אין חובה לאכול בשר. וכן ביארו האליה רבה (שם ס"ק ו) והביאור הלכה (שם ד"ה כיצד), שהשמטת השו"ע בשר היא לשיטתו בבית יוסף.

אכן כמה אחרונים חולקים על השו"ע וסוברים כשיטת הרמב"ם, עי' בים של שלמה (ביצה פ"ב סי' ה), מור וקציעה (סי' תקכט), קיצור שו"ע (סי' קג סעי' ז), ערוך השולחן (סי' תקכט ע"ה) ועוד, שנקטו שיש חיוב באכילת בשר ביום טוב. ועיין בב"ח (או"ח סי' תקכט) שכתב שאף בזמן הזה יש חיוב שמחה בבשר, אלא שעיקר השמחה היא בין והבשר טפל לו.

ובשאגת אריה (סי' סה) יש חידוש נוסף, שבאמת אין מצות שמחת יום טוב מחייבת אכילת בשר ויין מצד עצמם כלל, אלא גדר המצוה הוא לשמוח בכל דבר המביא את האדם לידי שמחה, וכל אחד לפי הדבר המשמחו.

ליקוטים מספר עלי באר על מסכת נזיר

הרב עזריאל כ"ץ שליט"א

For questions and comments about this
section, please email Rabbi Katz
(summitshul@yeshivanet.com)

דף י.

ביאור סוגיא דאמרה פרה זו

אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני. וצריכין לבאר פירוש המלות, ובפרט שהסוגיא ק"ק על המעיין, וכדאי להציע בקיצור עיקר פירושא דמתני'. ויש בזה ב' עיקרי מהלכים בגמ', א' דברי רמב"ח. וב' מסקנת רבא. ובדברי רמב"ח יש ג' פירושים בתוס'. ובדברי רבא בעיקר פירוש אחת.

[א] אמר רמב"ח הכא במאי עסקינן כגון שהיתה פרה רבוצה לפניו, ואמר כסבורה פרה זו אינה עומדת, הריני נזיר מבשרה אם עמדה מאליה ועמדה מאליה והלכו ב"ש לשיטתן וב"ה לשיטתן. ונמצא דעשה תנאי שאם תעמוד מאליה שיהא נזיר מבשרה ונחלקו ב"ש וב"ה לשיטתן, ואכתי צ"ב בלישנא במתני'.

א' וכתבו תוס' דכוונת מתני' כך, **אמר האדם, אמרה פרה זו** וכו' דהיינו היא חושבת שלא תעמוד, **הריני נזירה** [במפיק ה"א נזיר ממנה] **אם עומדת מאליה, אני.** דהיינו האדם אומר שחושבת פרה זו שאינה עומדת, ועל כן הריני נזיר מבשרה אם תעמוד מאליה, 'אני הוא כפילות הלשון.

ב' ר' יוסף איש ירושלים פי' דמתני' מעתיק דברי הפרה, אבל גם האדם קיבל נזירות, ואמר **אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת, אני אשלים דבריה כי הריני נזיר מבשרה אם תעמוד.** ונתקשו התוס' דאי האדם אמר מפורש הריני נזיר א"כ למ"ל כל מילתא דפרה.

ג' לבסוף פי' התוס' דהאדם רק אמר **אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני** ור"ל דכך אמר הפרה, ומאחר שסיפר כן לפנינו אמרינן דמסתמא רוצה לקבל על עצמו נזירות.

[ב] **אלא אמר רבא** כגון שהיתה פרה רבוצה לפניו כו' אלא כגון דאמר **הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה** ועמדה מאליה, ב"ש סברי תורפיה דההוא גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה, וב"ה סברי תורפיה דהאי גברא משום דרביעא והא קמת.

ואינו ברור איך פי' רישא דמתני' אמר אמרה פרה זו, ולכאורה שייך כל הג' פירושים הנ"ל, ורק חולק על הסיפא, דרמב"ח אמר אם עומדת מאליה, ורבא אמר התנאי "אם לא עמדה". ובה נחלקו ב"ה וב"ש בכוונת התנאי אי ר"ל דוקא מאליה או לא. ולפי"ז אינו מוסיף אלא מלת "לא", וכמו חסורי מחסרא וכמש"כ התוס'.

אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני. לפירוש שלישי של תוס' דמייירי שלא הוסיף כלום, מבואר חידוש גדול דאע"ג שלא הזכיר נזירות מפיו ורק אמר שהפרה אמרה הריני נזירה מ"מ הדבר מובן מאילו שרוצה לקבל נזירות ומהני להיות נזיר, ובקר"א נתקשה בזה איך יועיל לקבלת הנזירות וכתב דלמעשה בירושלמי משמע כתוס' דהיכי דמספר איזה עובדא של נזירות הוי כקבלת נזירות.

והנה ראיתי בתפא"י שהקשה על דברי רבא דאע"ג דרק אמר אם לא עמדה, מ"מ אמרי ב"ש דמובן מתוך מעשיו דכוונתו מאליה, והעיר דבאמת בשאר מקומות לא מהני מחשבתו נכרת מתוך מעשיו (והביא לזה סוגיא דחולין דף יג. ורמב"ם פסוהמ"ק פ"ג) ומ"ש כאן, וכתב דרק בנזירות מהני כדחזינן באהא נוח דמספיק תפס בשערו. ונראה להוסיף על דבריו כדברי הרמב"ם (פי"א ה"ו) שכתב דאין אומרים בנזירות עד שיוציא בשפתיו וכו' אלא כיון שגמר בלבו והוציא בשפתיו דבר שענינו שיהא נזיר ואפילו באופן רחוק ואפילו כשאינו משמע לשון נזירות מהני. וא"כ יתכן דגם הך פירושא בתוס' שהאדם לא אמר כלל קבלת נזירות אלא שניכר מתוך דיבורו שרוצה שיהא נזיר דוקא לגבי נזירות מועיל כיון דא"צ ביטוי גמור, אבל לנדרים לא יועיל. ועיין בפרשת נזיר שביאר ג"כ כנ"ל.

ר' יהודה אומר אף כשאמרו ב"ש לא אמרו אלא באומר הרי פרה זו עלי קרבן אם עומדת היא. ויל"ע לגבי דלת אי שייך כוונה הנ"ל. וברש"י סוף ע"ב כתב דדברי ר' יהודה לא קאי אדלת, ועיין רש"י שם שנתקשה בדבריו. אולם הרמב"ם למד דברי ר' יהודה דע"י הזכרת קרבן יש משמעות לנזירות, ועפי"ז כתב הרמב"ם דדלת ר"ל דמי דלת ומזה יביא קרבנות נזירות, ושפיר קאי דברי ר' יהודה גם אדלת.

התם הוא דאמרי ב"ש הוי נזיר משום דמיחלפן בענבים. ותמוה הא טעמא דב"ש משום דכשאמר הריני נזיר הוי נזיר וכשאמר מן הגרורות לאתשלו קאתי וא"כ מה לי מיחלפי בענבים או לא. ועיין בקר"א שתי דאה"נ ורק סד"א דטעמא משום כינוי כינויין וכמש"כ רש"י, קמ"ל דטעמא משום לאתשולי ואז ליכא חילוק, וזה נלמד מבבא דדלת ודו"ק.

בענין כוונת התוס' דנזירים היו רגילים להוסיף נדרים ונדבות בסוף נזירותם

תוד"ה ב"ש סברי וכו' וי"ל דה"ק הריני מביאה בקרבן נזירות אם לא עמדה, ואע"ג דקרבות נזיר אינם באים מבהמה גסה [ה"מ] חובותיו של נזיר, אבל היו רגילים להביא נדרים ונדבות עם קרבנות נזירות ואותם באים אף מבקר וצאן הכל לפי נדרו

נזירות לגבי הכוס דלא שייך דבר כזה כמש"נ אלא הוי יד כאילו אמר 'הריני נזיר' ודו"ק היטב.¹

ונ"מ לדינא בין הרא"ש והתו"ט לגבי ספיקת המנ"ח (מצהו שס"ח) דצייד דבאומרי הריני נזיר מן החרצנים דליכא בל יחל דברו בשאר איסורים שלא קיבל על עצמו, הרי במזגו לו כוס ואמר הריני נזיר ממנו, להרא"ש יהא לו בל יחל דברו גם בכל יין ותגלחת וטומאה אפילו להמנ"ח כיון דהוי יד לנזירות סתם, משא"כ להתו"ט לא יהא לו בל יחל אלא בין לבד שקיבל על עצמו.

ובזה יתיישב היטב דיוקו של הגרמ"ד שהעיר דמהרמב"ם משמע דהוי נזיר רק לרבנן ולא לר' שמעון שהרמב"ם הוסיף בנוזר מן הכוס דהוי 'נזיר גמור' וכלשונו בנוזר מן החרצנים, והא שפיר הקשינו דאינו מענינא קדושת נזירות לגבי איזה כוס, אמנם להרמב"ם דהוי קבלת ניהוג כדברי מרן רי"ז הלוי וכדעת ר' שמעון שקאפ [נדלא כהמר"ט] א"כ שפיר שייך לקבל לנוזר מכוס אחד ולא הוצרך לפרש דהוי ידות כדברי הרא"ש ודו"ק.

מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה ומזגו לה את הכוס וכו'. וכתב הרמב"ם בפירוש המשניות דה"מ שלא הגיע לשכרותו של לוט דאז הדבר תלוי בכוונתה אם נתכוונה לנדר או לנזירות, אבל אם הגיעה לשכרותו של לוט אין בדבריה כלום, וכן כתב רבינו פרץ דשיכור היינו משום ששותה הרבה מקרי שיכור אבל אין פירושו כפשוטו דהוי ממש שיכור גמור דאז אינו חל כלל.

אמנם יש הערה בלשון הרמב"ם בהל' נזירות, דברבינו פרץ כתב בפשיטות דכמו דמקח וממכר אינו חל בשכרותו של לוט ה"ה הריני נזיר אינו חל, אולם הרמב"ם בהל' נזירות האריך בלשונו (פ"א הי"ב) וכתב וז"ל ואם הגיע לשכרותו של לוט אין דבריו כלום ואינו חייב על כל עבירה שיעשה שמשגיגה לשכרותו של לוט אינו בן חיוב, עכ"ל, וכבר העיר בזה בברכת שמואל (נדרים ס"י י"ז) למה לא כתב בפשיטות דאינו בר דעת שיחול נזירותו.

וכתב לבאר עפ"י מה שיסד בסוגיא דנדרים שגגות ונדרים אונסין, דבאמת א"צ דעת גמורה בשביל עשיית נדרים, ודמיה לדברים דסגי בכוונה [ורק יש דין אחרת של האדם בשבועה דמזה נוסדה דיני נדרים שגגות ונדרים אונסין], ולכן בזה דאין לו דעת אינו מספיק להפקיע נזירות ונדרים מהשיכור, ורק כיון דאפילו אם יעשה

ונדבתו, עכ"ל. וכתב ברש"ש כדכתיב בסוף פ' נזיר מלבד אשר תשיג ידו וכפרש"י שם מספרי, דנתחדש דאפשר להוסיף על קרבנות נזירות כפי נדרו, וכן הביא הרא"ש. ועיין בחידושי מרן רי"ז הלוי שהביא בביאור דברי הספרי מדברי הרמב"ן עה"ת דהנזיר אסור בין עד שיוקרבו כולן, וע"כ דנתפס ונעשה חלק של תורת נזרו.

אמנם אכתי יש להעיר, דלדברי הגר"ז דנדרו פועל שהקרבן נעשה חלק מקרבנות נזירות, א"כ אפשר רק אפשר להוסיף מין קרבנות שבאין בנזירות אבל פרה שאינו מן קרבנות של הנזיר אפשר דלא שייך בו הך הוספה בעצם הנזירות, ולכאורה לפירוש התוס' והרא"ש אם כוונתם עפ"י הגר"ז הנ"ל, נצטרך לומר דכיון דממ"נ אינן עצם הקרבנות שנתחייב בהם בנזירותו, ורק דמוסיף קרבנות א"כ שפיר יכול לידור ולהוסיף כל מיני קרבנות.

ובשיעורי הג"ר אברהם יהושע סאלאוויצקי שליט"א אמר בשם אביו הגר"ד שחקר בהנ"ל אי מצי לידור שאר קרבנות לדעת הספרי כפי ביאור הגר"ז.

דף יא.

מזגו לו את הכוס ואמר 'הריני נזיר ממנו' הרי זה נזיר. ופירשו תוס' דכל דין נזירות עליו, וכפשוטו דומה לנוזר מן היין דנחלקו בזה (דף ג:) רבנן ור' שמעון. אולם הרא"ש כתב דכאן לכונ"ע מהני דהוי ידות שנתכוון לנזירות ולא לדין כיון דלא הזכיר בהדיא יין, וצ"ע מנלן דאתי ככונ"ע. ומאי שנא בנוזר מן היין דאינו ידות ובנוזר מכוס יין הוי ידות, ובאמת עיין בתוס' יו"ט (פ"ב מ"ג) שכתב מפורש דהריני נזיר ממנו הוי נזיר כמו בנוזר מן החרצנים [ואז יהא רק לרבנן] וצ"ב כוונת הרא"ש מהכ"ת לחלק, וצ"ע.

והנראה בזה, דבאמת יל"ע במתני' איך שייך נזירות לגבי איזה כוס, דבשלמא אי נזירות הוא כמהר"י בן לב דאוסר כל יין שבעולם על עצמו וכל תגלחת וכל טומאה, א"כ אפשר אסור קונם של נזירות על כוס אחד. אבל למהר"ט דהוי כקדושת כהן גדול דחל בהגברא א"כ היכי נתפס כלל 'כוס יין' בנזירותו, אטו יש לו קדושה 'לגבי' הך כוס.

ואפשר דלכן נקט הרא"ש דהוי כידות, דהא ידוע דהרא"ש ס"ל כמהר"ט כדמשמע בכמה מקומות וכ"כ המהר"ט בעצמו להוכיח כיסודו מהרא"ש במסכת נדרים, וא"כ שפיר הוצרך הרא"ש לומר דאינו קבלת

¹ ובאמת צ"ע להתו"ט דר"ל כפשוטו הריני נזיר ממנו וחל רק לרבנן דהוי כקיבל נזירות ממקצת דברים, א"כ אי נזירות דמיה לשבועה או כמהר"ט איך יחול כשאומר בלשון חפצא דהיינו 'ממנו' [דבשלמא הריני נזיר מן היין אינו מדבר על החפצא, אלא על עצמו שיהא נזיר מיין, אבל כאן שמדבר על כוס מסוים ואומר ממנו הוי כאוסר החפץ עליו], ואפשר יצטרכו לומר דנדר בלשון שבועה מהני, עיין ר"ן בנדרים דף ב: השיטות בזה.

דף י

סוגית הדף

בענן הנודר להוסיף קרבנות בסוף נזירותו, האם
נעשו חלק מהנזירות

מילואים לעלי באר עמוד 50

- א. תוס' ד"ה בית שמאי
- ב. רא"ש ד"ה כגון
- ג. רש"י על התורה במדבר ו' כ"א
- ד. רמב"ן שם
- ה. פרשת נזיר דף יא.
- ו. שיעורי הגרמ"ד תוד"ה ב"ש

פי' הרמ"ש

[illegible]

[6] כמשיבת ארץ וכו' **[7]** וכו' **[8]** וכו' **[9]** וכו' **[10]** וכו' **[11]** וכו' **[12]** וכו' **[13]** וכו' **[14]** וכו' **[15]** וכו' **[16]** וכו' **[17]** וכו' **[18]** וכו' **[19]** וכו' **[20]** וכו' **[21]** וכו' **[22]** וכו' **[23]** וכו' **[24]** וכו' **[25]** וכו' **[26]** וכו' **[27]** וכו' **[28]** וכו' **[29]** וכו' **[30]** וכו' **[31]** וכו' **[32]** וכו' **[33]** וכו' **[34]** וכו' **[35]** וכו' **[36]** וכו' **[37]** וכו' **[38]** וכו' **[39]** וכו' **[40]** וכו' **[41]** וכו' **[42]** וכו' **[43]** וכו' **[44]** וכו' **[45]** וכו' **[46]** וכו' **[47]** וכו' **[48]** וכו' **[49]** וכו' **[50]** וכו' **[51]** וכו' **[52]** וכו' **[53]** וכו' **[54]** וכו' **[55]** וכו' **[56]** וכו' **[57]** וכו' **[58]** וכו' **[59]** וכו' **[60]** וכו' **[61]** וכו' **[62]** וכו' **[63]** וכו' **[64]** וכו' **[65]** וכו' **[66]** וכו' **[67]** וכו' **[68]** וכו' **[69]** וכו' **[70]** וכו' **[71]** וכו' **[72]** וכו' **[73]** וכו' **[74]** וכו' **[75]** וכו' **[76]** וכו' **[77]** וכו' **[78]** וכו' **[79]** וכו' **[80]** וכו' **[81]** וכו' **[82]** וכו' **[83]** וכו' **[84]** וכו' **[85]** וכו' **[86]** וכו' **[87]** וכו' **[88]** וכו' **[89]** וכו' **[90]** וכו' **[91]** וכו' **[92]** וכו' **[93]** וכו' **[94]** וכו' **[95]** וכו' **[96]** וכו' **[97]** וכו' **[98]** וכו' **[99]** וכו' **[100]** וכו'

פרה ¹⁰ [בין שהיה פרה רבוצה] ¹¹ מפניו. משמע ליה היתה רטצה מדקמי אם עומדת אני לטעמי דמי דר חמא יז לפרש לישנא דמתני' הכי אמר פ"י אמר אדם הרואה הפרה הרטצה (הא מדקמי דמי עומדת מכלל דרטצה היא) ¹² אמר אברה פרה זו (פ"י

סעודה פרה (זו) כלומר סעודה פרה
זו כלבה מה שא"ל רש"א ומתחלה
מחשבה זו בלש"ן מחמת שרש"א כ"כ
שאלה יכול לעמוד מלפניו ולא השפיע
עלמה מחשבה ש זהר אין לה דעת
לספור ולחשב אלא כלומר בני אדם
העושים ודורשים אותה רש"א כל כך
לומר כסעודים בלבם ונחמ ויפני
שהרואה הפרה חושב כן בלבו על הפרה
ליפוך תולה המחשבה בפרה עממה
כמו והאליה חשבה (הפס"ה) ולא
שאלים חשבה שן אלא חשבה ויפני
האליה חושב עליה להשכר ותולה
הפסוק המחשבה באלה ה"ל תולה
המחשבה בפרה הריני נזיר אם עומדת
הריני מוסק מן הדם המקבל עליו
הנזירות להכי קאמר הריני נזיר מפיך
ה"ל הריני נזיר מנשבה אם עומדת
ורמי בך חמם מחשבה על לשון המשנה
אם עומדת מחשבה שן מלפניה אינו משוין
המשנה אני לר"ך לחמוק ולפרש שמוסב
על הדם המקבל הנזירות וה"ל אם
עומדת מלפניה אינו נזיר מנשבה ואע"פ
דבר דאמר^ה הריני נזיר מכל כפל
נראה למחר"ק י"ע לפסוק רש"א
דמתי שמעו שהפרה עממה חשבה
הריני נזיר אם עומדת אינו היה מוסב
נצטו בלשון ולכן נשנית מחשבה לשון
אני אצל לנתיב דרמי בך חמם לא
היה נזיר לנשנית אינו שזכר דאמר^ה
הריני נזיר ויתור לשון הוא אלא
שהמחשבה שגויה כלפיו הפרה מדברת
ובי הוי דמיייר לנשנא דמתי אפרה
ה"ל שן לפרש דרש"א והר"ק יוסף
א"ש ירושלמי פירש דר"ל דמתי אפר
פירוש אמר אהרם כשלאה פרה רש"א
כמדומה אינו דאפרה פרה זו הריני

וכמנחת סוטה תקדוש ומייחין לה מן השעורין ואי לא לא מייחין כלל: ק"י. דאפי' יצא מן השעורין ולעולם לא נמצא למידק מתי' דכ' אמר מן העדשים לא מייחי ולא כלום: **במתני'** (ב) אטרה פרה. גמרא מתארצין גזון שהיתה פרה רצוצה לפניו ואמר כמדומה לי כסצורה

פרה (ג) שאינה עומדת לעולם ע"י
אדום הרביעי נזיר ממנה^(ב) מנשרה אם
(ד) נתקיים מהחשבה שהיה עומדת
המחילה לא לה אלץ חקק ומעריכה^(ז) ב"ש
לשיתן דלמרי כי אמר מן הגרונות
היו נזיר הכה נמי כי אמר הרביעי נזיר
הוא נזיר וכי אמר מבשרה לאחשולי
קחמי ואין שאלה בזיר ובי' אמרי
(ה) כי אמר מבשרה בגרונות דמי ולא
היו נזיר ואבני דלת כגון שהיה דלת
נעול למיזר ואמר כמדומה איני שסבר
הדלת הזה שאין נפתח ע"י אדם הרביעי
נזיר מנסקרי אם חתקיים מהחשבה
שיתפתח מחלי ונפתח מחלי ובי' הלכו
לשיתן דמי כי אמר הרביעי נזיר היו אמר
לדלן אצל מוילד דברי מחלי ונזיר כי אמר
מנסקרו לאחשולי הוא דלמי ואין שאלה
בזיר: אי' הודה. לא אמר ב"ש סיפא
נזיר [כלל שהן] לא דבר אלל לעין
נזיר שאלה אמר הרביעי (ז) נזיר מבשרה^(ח)
והרבי פרה זו עלי קרבן אם עומדת
הוא מחילה (ז) ועומדת מחילה דהוי
נזיר הימנה ואינו נזיר: גמ' כסבורה
פרה זו. היינו דקמינא אבד פרה שכן
מחלי (ז) מה מחילה (ח) שהי' הכחבו
לנזלן אמרי כגון הדובר אמת לנזלן
(הלכו טו) ויאלמר עשו כלבט (הלכו
טז): הרביעי^(ט) נזירה. ה"ל ימריה
נמשעת הימנה: אבד אבדוה ב"ש הורא
ויבטא. (י) דלס אמר הרביעי נזיר מן
הגרונות דהוי נזיר וה"ל נמי לבי אמר
הרביעי נזיר מבשרה (י) לאחשולי: דתתי
ותת. קתני פרה דלת (י) וגרונות
וכולו (יב) ובי: (ג) משום דמחליין
בגריבין. דסריא ציפירא מחלין וליא
לנלו לית שמאי דכעתי כתיבי מירוח
מכירוח (ד) מרמז בגמ' י"א: ואי
איתמר בשר. לתודיה ה"ל הכה הוא

(ב) במשנה נאמרו
(ג) לא אמרו אלא:
(ד) רש"י ד"ה אמר
פרס וכו' אס התקיים
מתכנתה וכו' ולעמידה
והלכו כ"ס לשיטת
לאמרי כי אמר הרני
נזיר מן
(ה) ד"ה א"ר יהודה וכו'
(ו) מאלהי ועמדה
מאלהי דכו' (ז) ד"ה
כסורה וכו' שכן מצינו
מחשבה לכל ויפחה מן
מקח: (ח) ד"ה משום
דמיטלן וכו' כמדות
כדתיב בס"ק ע"ד:
(י) ד"ה אלא וכו' שפיר
עודה מועתבתי אלי:

[א] מלכיה ב"ש סברי
 תורפיה דדמי נברא
 ובר. "ב"ש ד": [ב] אה
 דמקמי ררמי עומד
 מכלל דרשמי ה"ל. נ"ב ו
 נחק. א"מ [ט]: [ג] נ"ב
 כן ה"ס ד' וחס' מ"ד
 וסלג: [ד] נחק דמי
 מי קמי עומד ב' ד"ה
 ואמר ארש כלל
 דמי: [ה] נחק מן
 אס עד מדה נחקי
 ונ"ב אה א' אמריה
 דנחקי לקמן כלל
 ח"מ [ט]:

[illegible]

וְכֵן הַעֲשֵׂה לְפָנַי, תַּעֲשֶׂה דָּת וְדֵעַ: [טז] מִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם כְּנוֹסֵף הֲרֵינִי נוֹר אֶם
 תִּתְחַלֵּא: [יז] אֲדֹלִידוּ (גִּלְיוֹן) בְּרֹא אִימֵי וְלִמְדוֹת הָרַבִּי שִׁשְׁתֵּן: [יח] כִּי בִיחַד אֶם
 כִּי בִימְעוּת (תַּגְרִים) אֶתְּחַלֵּא: [יט] כִּי הַחוֹסֵף אֶם מִלְכָּתוֹ יֵם טוֹב, בִּיחַד: [כ] כִּי
 כִּי שֶׁדֹּב הַקְּרוֹס: [כא] כִּי הַחוֹסֵף נִיחּוּת (בִּיחַד): לִפִּי הַבְּתָרָה אֶם (לְחֵלן) אֶם
 כִּי שֶׁמִּי: [כב] כִּי הַחוֹסֵף שִׁיחֵימֵם (בִּיחַד עִיץ שִׁמְקִי): [כג] כִּי הַחוֹסֵף נִיחּוּת אֶם
 אֶתְחַלֵּא: [כד] אֶתְחַלֵּא בְּחִיבָה אֶם מִחֻסֵּם יֵם "אֶתְחַלֵּא": [כה] תִּתְחַלֵּא בִּיחַד "שֶׁי" הַשְּׁתֵּי וְרַחֵם לִפִּי דָּבָר
 אֶתְחַלֵּא: [כו] רַחֵם הַתִּתְחַלֵּא וְשֶׁבְדֹּבֵר לִפִּי עִיץ אֶם (כז)

יִינָ: כֹּא זֹאת תֹּוֹרַת הַנְּזִיר אֲשֶׁר
יִדָּר קֶרְבָּנוֹ לַיהוָה עַל-נִזְרוֹ מִלֵּבָד
אֲשֶׁר-תֵּשִׁיג יָדוֹ כְּפִי נִדְרוֹ אֲשֶׁר
יִדָּר בֵּן יַעֲשֶׂה עַל תֹּוֹרַת נִזְרוֹ: פ
כֹּב וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
כֹּב דִּבֶּר אֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-בָּנָיו לֵאמֹר
כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר

נזריה: כ וירם יתהון כהנא
ארמא קדם יי קודשא הוא
לכהנא על חדיא
דארמותא ועל שקא
דאפרשותא ובתר בן ישתי
נזירא חמרא: כא דא
אורייתא דנזירא די ידור
קרפניה קדם יי על נזריה
פר מדתדבק ידיה כפום
נדריה די ידור בן יעבד על
אורייתא דנזריה: כב ומליל
יי עם משה למימר: כג מלל
עם אהרן ועם בנאיה

תולדות אהרן קרבנו לה' על נזרו. תמורה י. בן יעשה. מנחות יט. כז. כה תברכו. סוטה לג: לח. חולין מט. כל הפרשה עקרים פ' אחרון. ענין
ברכת כהנים שם מ"ד (פ"ט) עקירה שער נח. אמור להם. סוטה לח.

שפתי חכמים

הוצרך לכתוב פה מלבד חזה התנופה וגו' והשיב לפי שהיו שלמי
וכו': פ ולא על מאה חטאות מדכתיב אשר תשיג לא אמרתי אלא
קדשים הבאים בנדר ונדבה שתולין בהשגת היד: י כלומר מפני
שהפסוק מפרש כפי נדרו אשר ידור כן יעשה משמע בין מוסיף בין

רש"י
ויאלו לידון בדבר החדש להפרשת זרוע הולך להחזיר
לכלל לידון אף נחזה ושוק: (כא) מלבד אשר
תשיג ידו. שאם אמר הריני נזיר ע"מ לגלח על ק'
עולות ועל ק' פ שלמים: כפי נדרו אשר ידור
בן יעשה. מוסף על תורת נזרו. על תורת הנזיר מוסף ולא יחסר. י שאם אמר הריני נזיר חמש נזירות ע"מ

רמב"ן

ואקים מבניכם לנביאים ומבחוריהם לנזירים, הוזה
אותו הכתוב לנביא, וכדכתיב (לעיל פסוק ח) כל ימי
נזרו קדוש הוא לה' והנה הוא צריך כפרה בשובו
להטמא בתאוות העולם:

כא. זאת תורת הנזיר. שיעור הכתוב, זאת תורת הנזיר
אשר ידור נזיר, קרבנו לה' על נזרו יהיה מלבד
אשר תשיג ידו. או, זאת תורת הנזיר וזאת תורת קרבנו

אבן עזרא
(כא) ועם מלבד אשר תשיג ידו. חיוג שיתן כפי
ממונו גם כפי ימי הנדר אם רעים אם מעטים
ונסמכה פרשת זרעת כהנים לפרשת נזיר כאשר השלים
תורת הנזיר שהוא קדוש הזכיר תורת כהנים שהם קדושים
והמכחישים אמרו כי זאת הנזרה היה הכהן מנזק לכל
מציא מנחה ונסמכה נעצור על פי אשר תשיג יד הנזיר

לה' על נזרו. ויתכן שיאמר, זאת תורת הנזיר שידור את קרבנו על נזרו, כלומר שלא יפרש דבר בקרבן רק ידור
אביא קרבן על נזיר או שיאמר בסתם הריני נזיר, כי כיון שנדר בנזיר נדור הוא בקרבן הנזכר, וחזר ואמר "מלבד
אשר תשיג ידו" שאם היה עשיר ירבה בקרבנו. וכפי נדרו אשר ידור בקרבנות בין עשיר בין עני, כן יעשה על
תורת נזרו, לרבות ולא למעט. והזכיר זה ללמד שאם היה עשיר ורצה להרבות קרבנות, או שנדר בתחלה הריני
נזיר ואקריב אלף עולות ושלמים, שיביא את כולן ביום מלאה ולא ישתה יין עד הקריבו את כולם, כי הכל תורת
נזרו. ויתכן מלבד אשר תשיג ידו שיעשה כפי נדרו אשר ידור, והזכיר זה כי דרך העשיר לידור כן:

כג. דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו. כבר הזכרתי בסדר ויהי ביום השמיני (ויקרא ט כב) כי צוה

כלי יקר

אמנם העובר בכל תוסיף, הרי הוא מוסיף גירוי היצר
הרע, אולי בהוספה זו לא תוסיף התורה תת
כחה לעמוד כנגדו כי אין כחה כי אם בדבר שהתורה

אור החיים
כג. דבר אל אהרן וגו' לאמר. אמר פעם ג' לאמר,
אולי כי חש הכתוב לומר שאינו אלא רשות, תלמוד לומר
לאמר, כי מצות עשה היא לאמר. עוד ירצה שלא לאהרן

תוד"ה ואם שכור הוא. ואומר נזיר הוא לסלקם מעליו. וברש"י משמע דאף אם אין מפצירין בו כי לשיכור מזיק לשתות עוד יין ואינו זקוק לו. ועי' פיה"מ להרמב"ם ובברכת ראש.

הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין וכו' אסור בכולן. ורבינא אמר דאף ר"ש מודה בה משום דהוי מתנה על מש"כ בתורה. עי' תוס' כתובות דף נו. ד"ה הרי זו וחידושי הרמב"ן ב"ב דף קכו בעיקר הדין שהמתנה על מש"כ בתורה תנאו בטל אמאי לא אמרינן דאכתי אין רצונו לעשות כן.

בחידושי מרן רי"ז הלוי ריש הלכות נזירות כתב שאי לאו הדין שתנאו בטל היה חל מכח התנאי דין נזירות שתהא מותרת ביין, ע"ש. [וע"ע חידושי הגר"ש כתובות סימן מט וחידושי ר' שמואל נדרים סימן ו]. ובאבי עזרי (פ"א מנזירות) הקשה ע"ד דאם היה חל התנאי היינו שהיה מועיל לבטל המעשה שלא יחול נזירות כלל, אבל אין בכח התנאי להחיל נזירות בלא איסור יין. ובענין זה יעוי' עוד בתוס' הר"ש משנן בכתובות דף נו. וברעק"א שם וכן בקצוה"ח סוף סימן רט.

תניא כוותיה דרבינא וכו' מפני שהוא מתנה על מש"כ בתורה וכו'. לכאורה צ"ב דילמא הך ברייתא אתיא כרבנן. והרא"ש כ' דאי לרבנן אפילו אמר חוץ מן היין הוי נזיר. ונראה מדבריו דלרבנן אי"צ למתנה על מש"כ בתורה דאף אם היה תנאו קיים מ"מ כיון שחל עליו נזירות לדין אחד ממילא חל בו נזירות בכולן. ובאמת הרמב"ם (פ"א הי"ג) כתב הריני נזיר ע"מ שאהיה שותה יין וכו' הרי זה נזיר ואסור ^{בכולן} מפני שהתנה על מש"כ בתורה וכו'. והלחם משנה הקשה ל"ל האי טעמא תיפול"ל משום דאפילו לא נדר בנזירות אלא מאחד חייב בכולן דקיי"ל כרבנן. וזה

ואולי י"ל דכשלא היה בליבו לקבל עליו רק פרט זה של קרבנות נזירות לא הוי נזיר בהכי, ול"ה כנוזר מיין לחוד דהוי נזיר בכולם, וכדאי' בספרי הנ"ל. אבל הכא איירי דגמר בליבו ודעתו לקבל נזירות גמורה, אלא דבביטוי שפתיו נקיט בלישניה רק קבלת קרבן, בכה"ג הוי קבלת נזירות מעליא כיון דבליבו גמר לנזירות, ואי"צ לבטא בשפתיו דיבור מפורש וסגי רק בהפלאה לגלות מחשבתו וכנ"ל, לזה סגי גם כשנקט בלשונו קרבן.

נדרים ונדבות לקרבנות נזירות

תוד"ה ב"ש. ואע"ג דקרבנות נזירות אינם באים מבהמה גסה וכו', אבל היו רגילים להביא נדרים ונדבות עם קרבנות נזירות. והרא"ש מייתי קרא לזה עי' רש"ש. עי' בחי' מרן רי"ז הלוי (דף כה:) דביאר דעת הרמב"ן עה"ת דנו"נ אלו נתחדש שהם בכלל "קרבנות נזירות" ומעכבים מלשתות יין עד אחר גמר המעשים כולם. ובדעת הרמב"ם שהשמיט דין זה כ' דס"ל דדוקא לר"ש דמהני לגלח על שלמי נדבה אפשר להביא נו"נ אבל לרבנן לא. והעירו דלפי"ד הרמב"ן דאיכא בהו תורת קרבנות נזירות אמאי מצי להביא בהמה גסה הא אינה מין הראוי לקרבנות נזיר. ומאידך לדעת הרמב"ם יש להעיר דהגרי"ז נקט דהיינו דוקא לר"ש אבל לרבנן לא מצי להביא נו"נ.

דף יא.

מוזגו לו את הכוס וכו'. הרא"ש כ' דאף לר"ש לעיל ג: הוא נזיר דכיון שלא פירש שנוזר רק מיין הוי כידות נזירות לקבל נזירות ככל דיניה. ועי' תוי"ט שנקט שאף דין זה תלוי בפלוגתא דר"ש וחכמים לעיל.

מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה וכו'. עי' שיטמ"ק מה"ר עזריאל וברש"ש.

צע"כ דהוי משום דאין אדם מו"א דבריו לזטלה, ומשום דאין שאלה בזירות, אמנם א"כ הוה סגי ליה למתני' לזבא דדלת ואמאי תנן נמי לזבא דגרוגרות ופרה, וצע"כ ז"ל דגרוגרות וזבא איכא חידוש נוסף דכינויי כינויים, ועצדינן זריכותא לזבא דגרוגרות ולזבא דפרה, וגמלא דב"ש וז"ה בתרמי פליגי, דפליגי לענין שאלה בזירות, ופליגי נמי צדין כינויי כינויים, וז"צ אמאי בסוגיא דלעיל לענין גרוגרות לא נזכר כלל דפליגי לענין כינויי כינויים, ולכאורה למסקנת הסוגיא הכא משמע דלא פליגי רק צדין שאלה בזיר דלזו סגי לזבא דדלת, אלא פליגי אף בזכרונ' כינויים, וז"צ. (וע"ע מש"כ בריש פרקין.)

בגמ' ואי איתמר זבא וכו' הוי נזיר צבישרא וחמרא אכל גרוגרות ודבילה לא, וכו'. לכאורה מבואר צוה דאף זבא הוי כינויי כינויים, דאי אינו כינויי כינויים מהיכ"ת דיהיה עדיף מגרוגרות ודבילה, אמנם וא"ע ג' דהוי כינויי כינויים ז"צ מה ההו"א דיהיה עדיף מגרוגרות ודבילה, הא כיון דאינשי קרי לדבילה חירוש כמ"ס תוס' בריש פירקין, א"כ מהיכ"ת ומדוע דזבא יהיה עדיף מהם, וז"ע.

תוד"ה ז"ש סברי תורפיה דההוא גברא וכו', אכל היו רגילים להביא נדרים ונדבות עם קרבנות מזירות, וכו'. וז"צ מאי שייכי קרבנות אלו לזירות, הלא הם סתם קרבנות נדר ונדבה שמביאים בסוף מזירות כפי שקיבל על עצמו, אכל הם אינם קרבנות מזירות ולא שייכי לקבלת מזירות ואין מתורץ צוה הא דתנן הריני מזיר, וז"ל דאזלא כר"ש דס"ל לקמן מו: דנזיר שגילה על שלמי נדבה יא, וא"כ יכול להביא פרה זו לשלמי נדבה ולגלח עליה, וא"כ שפיר שייכא בהמה זו לקרבן מזירות דהא יכול לגלח עליה, ואמנם זהו דוחק למימר דסוגיין אזלא כר"ש בלבד. ועי' צפי' הרא"ש כאן שכתב: "ואע"פ שאין מביא פרה לתרבו חובה,

מ"מ היו רגילין להביא יום תגלחתן קרבנות נדבה עולה ושלמים כדכתיב מלכד אשר תשיג ידו כפי נדרו" עכ"ל. והנה תוס' כתבו סתם נדר ונדבה. והרא"ש הוסיף לזה דאיכא ילפותא דמלכד אשר תשיג ידו, ולכאורה כוננו לדרשת הספרי צפ' נשא על האזן פסוק והגיר' התם: "מלכד אשר תשיג ידו, מנין אמה אומר שאם אמר הריני נזיר על מנת לגלח על מאה עולות ועל מאה שלמים קורא אני עליו כפי נדרו אשר ידור כן יעשה על תורת נזרו", והוצא גם צרש"י שם, וז"ע מה נאמר בדרשא זו, האם נאמר צוה סתם תנאי בזירותו דנדר שגלח על מאה קרבנות, ואינם מעיקר קרבנות מזירות, אלא דנריך לעשות כן כדי לקיים את נדרו אשר נדר, או דילפינן מהאי קרא דהני קרבנות ע"י נדרו נעשו חלק מקרבנות מזירות, דהנה ר"ש קאמר שיכול לגלח על שלמי נדבה, ור"ש לא מיירי שמתחילה נדר כן שכדיגלח יביא שלמי נדבה, אלא דבשעת תגלחתו מביא שלמי נדבה וס"ל לר"י דיכול לגלח עליהם, אמנם הכא איירי דתחילה כשנדר מזירות קאמר הריני נזיר ע"מ לגלח על מאה עולות, וא"כ יתכן דילפינן צוה דע"י נדרו נשתנה דין קרבנות מזירות.

ועי' צפי' הרמב"ן שם וז"ל: והזכיר זה ללמד שאם היה עשיר ורצה להרבות קרבנות או שנדר בתחילה הריני נזיר ואקריב אלף עולות ושלמים שיביא את כולם ביום מלאה ולא ישתה יין עד הקריבו את כולם כי הכל תורת נזרו" עכ"ל. הרי מבואר בדבריו דס"ל דקרבנות אלו נעשים חלק מקרבנות נזרו, וכסיוס דבריו "כי הכל תורת נזרו", ואינו יכול לשמות יין עד הביאו קרבנות אלו, וא"כ י"ל דאף הרא"ש שהביא האזן קרא כוונתו לדברי הספרי הנ"ל, וס"ל כהרמב"ן דהוי חלק מקרבנות נזרו, וא"כ שפיר יתכן שפרה זו שייכת לקרבנות נזרו וא"צ להעמיד כר"ש, ובפשטות אף תוס' ס"ל כן וכוונתם לזה.

הגרורות, ו"צ דהא בגמ' עמיד' נריכותא, דאנטריכו לפלוגי צהני ג' היכ"ת, ו"ל דעיקר הנריכותא ל"ש, אצל ל"ה צל"ה אינו נזיר דהוי כמין הגרורות.

אמנם מ"מ ל"ע דהא איכא נפ"מ בזה בכל נדר שאומר אס עמדה מהו תורפיה דהאי גברא אס שהוא יעמידנה או העיקר שלא תרצן, והו"ל לאתויי כן להלכה כצ"ה דעיקר דעתו שלא תוסיק לרצון, ולכ"פ צה"ל נדרים הו"ל לאתויי כן, ואף בניירות איכא בזה נפ"מ אס אמר להדיא הריני נזיר מן היין אס לא עמדה פרה זו ועמדה מאליה, דלצ"ש הוי נזיר ולצ"ה אינו נזיר, והו"ל לאתויי כן, ועוד דהרי לענין הריני נזיר מן הגרורות פסק הרמב"ם שס דהוי נדור מהם, וא"כ הו"ל לאתויי אף באומר סתם הריני נזיר מפרה זו אס לא עמדה, דלצ"ש אס עמדה מאליה הרי הוא נדור מבשרה ולצ"ה אינו נדור אף מבשרה כיון שעתה אינה רוצת, וא"כ איכא כמה נפ"מ צפלוגתא זו ולא נכלל צהריני נזיר מן הגרורות, ו"ע אמאי לא הביא כן הרמב"ם.

שיעור כ"א

דף יא.

בגמ' בית שמאי תורפיה דהאי גברא, וכו'. וא"כ צ"ס וצ"ה פליגי בדעת צנ"א כשאומר אס "עמדה", אס כוונתו שהוא יעמידנה צידים, או דעיקר כוונתו משום דרביעא ואס תעמוד מאליה אינו מתכוין לנדור, ואיכא בזה נפ"מ בכל נדר דעלמא אס ידור באופן זה, והנה הרמב"ם השמיט לכל הסוגיא והזכיר רק דהאומר הריני נזיר מן הגרורות אסור בהן ואינו נזיר. (צפ"א מניירות הל"י) ולא הזכיר כלל הדין צפרה רצוה ודלת נעולה, וי"ל פשוט דס"ל דדינא נכלל כבר במש"כ לענין מן הגרורות, דהרי למסקנת הגמ' ל"ה אינו נזיר צפרה ודלת משום דהוי כנחור מן

אמנם יל"ע בלשון הרמב"ן שכתב: "ורצה להרבות קרבנות" ומשמע דציוס ההצאה רוצה להוסיף, ולא דנדר כן תחילה, וצוה ל"ע אס אפשר לומר דנעשו חלק מקרבנות נזירות, ויעבדוהו משמית יין, ו"ע צוה, דאולי כוונתו דנדר כן תחילה והכל דבר אחד, ו"ע.

וע"ע חדושי מרן רי"ז הלוי פ"ח מניירות (כה: מדפי הספר) מש"כ באריכות צשיטת הרמב"ן, והביא שס דהרמב"ם לא ס"ל כן, דהרמב"ם השמיט לדרשא זו, והיינו משום דס"ל דלא נעשה חלק מקרבנות נזירות והוי ככל נדר דעלמא וא"כ צריך לקיים דברו ככל נדר, אצל לא נעשה מקרבנות נזירות, וכתב דהרמב"ם ס"ל דהספרי קאי לר"ס דיכול לגלח אף על שלמי נדבה, לפי"ז ל"ל דהכא קאי לר"ס דיכול לגלח אף על שלמי נדבה ומש"כ פרה זו שייכת לנדרו. ומיהו הרא"ש לכאורה ס"ל כהרמב"ן מדהביא דרשא זו, ואי ס"ל כהרמב"ם א"ל להביא דרשא זו דצל"ה הוי ככל קרבן נדר ונדבה, והו"ל לפרש סתם כחוס', ומשמע דס"ל כהרמב"ן, ואף דברי תוס' יל"פ כן, ודו"ק. (ע"ע חוס' תמורה יד: סוף ד"ה אלא דמשמע דס"ל כהרמב"ם).

דף י:

בגמ' בית שמאי תורפיה דהאי גברא, וכו'. וא"כ צ"ס וצ"ה פליגי בדעת צנ"א כשאומר אס "עמדה", אס כוונתו שהוא יעמידנה צידים, או דעיקר כוונתו משום דרביעא ואס תעמוד מאליה אינו מתכוין לנדור, ואיכא בזה נפ"מ בכל נדר דעלמא אס ידור באופן זה, והנה הרמב"ם השמיט לכל הסוגיא והזכיר רק דהאומר הריני נזיר מן הגרורות אסור בהן ואינו נזיר. (צפ"א מניירות הל"י) ולא הזכיר כלל הדין צפרה רצוה ודלת נעולה, וי"ל פשוט דס"ל דדינא נכלל כבר במש"כ לענין מן הגרורות, דהרי למסקנת הגמ' ל"ה אינו נזיר צפרה ודלת משום דהוי כנחור מן